

PLANNING & CONTROL, P&C-PAKKET 2026

Bestuursrapportage 2026

Eerste halfjaar (Tussentijdse rapportage)

Tussentijdse rapportage over de voortgang van de afspraken uit de begroting 2026 en de belangrijkste ontwikkelingen van Sabewa Zeeland, opgebouwd langs de programma's Waarderen, Heffen en Innen en de concernbrede (staf)projecten. Voor de financiële vertaling wordt verwezen naar de 1e begrotingswijziging 2026.

STATUS	Besproken aanpassingen
DATUM	3 September 2026
PERIODE	1 januari t/m 30 juni 2026
BEHANDELING	MT (8 september 2026), Dagelijks Bestuur (26 augustus 2026), Algemeen Bestuur (10 september 2026)
BIJBEHOREND	1e begrotingswijziging 2026, Bestuursvoorstel AB

Bestuursrapportage 2026

Voor u ligt de bestuursrapportage 2026 van Sabewa Zeeland. De bestuursrapportage is een tussentijdse rapportage over de voortgang van de gemaakte afspraken uit de begroting 2026 en de belangrijkste ontwikkelingen van onze gemeenschappelijke regeling. Deze rapportage heeft betrekking op het eerste halfjaar van 2026. Voor de opbouw zijn de programma's uit onze begroting als leidraad genomen, Waarderen, Heffen en Innen, aangevuld met de concernbrede (staf)projecten en de bedrijfsvoering die deze programma's ondersteunen. Voor de financiële vertaling verwijzen wij u naar de 1e begrotingswijziging 2026, die u separaat ter besluitvorming wordt aangeboden.

Sabewa Zeeland voert voor acht Zeeuwse gemeenten en waterschap Scheldestromen de lokale en waterschapsbelastingen uit: van het waarderen van onroerende zaken (Wet WOZ), via het opleggen van aanslagen, tot het innen daarvan inclusief kwijtschelding en dwanginvordering. 2026 is voor onze organisatie een jaar van beheersing, versterking en gecontroleerde vernieuwing. Wij sturen daarbij op vijf bestuurlijke prioriteiten: continuïteit van de belastingketen, rechtmatigheid en kwaliteit, een digitale basis op orde, dienstverlening en burgercontact, en organisatiekracht. De reguliere uitvoering van de belastingtaak ligt in het eerste halfjaar op of boven schema. De belangrijkste ontwikkeling van 2026 is de vertraagde vernieuwing van de belastingapplicatie en de maatregelen die nodig zijn om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen; deze ontwikkeling bepaalt in belangrijke mate het financiële beeld van dit jaar.

Programma Waarderen

Herwaardering en WOZ-beschikkingen

De herwaardering is tijdig afgerond, mede doordat de achterstanden in het objectbeheer in 2025 volledig zijn weggewerkt. Daardoor konden de onderzoekstaxaties al eind november 2025 plaatsvinden en zijn vrijwel alle objecten in het eerste kohier meegenomen. Met het eerste kohier is 98,2% van de te beschikken objecten beschikt (norm Waarderingskamer: 95%) en na het tweede kohier 99,1% (norm: 97%), ruimschoots boven de norm, voor alle acht gemeenten.

Vier sterren Waarderingskamer behaald

Team Waarderen heeft dit voorjaar een belangrijke mijlpaal bereikt. Na het werkbezoek in april heeft de Waarderingskamer Sabewa Zeeland de vier-sterrenbeoordeling toegekend: de bekroning op o.a. het verbetertraject objectenbeheer (BAG-WOZ) waaraan de afgelopen jaren gericht is gewerkt. Daarnaast is Sabewa Zeeland een van de eerste belastingsamenwerkingen in Nederland die het vernieuwde taxatieverslag van de Waarderingskamer heeft ingevoerd. Inwoners zien daardoor duidelijker hoe de waarde van hun woning tot stand komt.

Bezwaren en proceskostenvergoedingen

De bezwaarinstroom is dit jaar aanzienlijk lager dan in 2025: circa 3.273 objecten in bezwaar (2,3% van de beschikkingen), tegen ruim 5.025 objecten vorig jaar. Het aandeel bezwaren via no-cure-no-paybureaus bedraagt 19% van de woningbezwaren en neemt af; inwoners nemen vaker zelf contact op met onze taxateurs, wat zichtbaar is in een toename van het informele (mail- en telefonisch) contact. In de eerste kwartaalrapportage was gesignaleerd dat de proceskostenvergoedingen hoger zouden kunnen uitvallen; op basis van de lagere instroom en de realisatie tot en met juni is de prognose gelijk gehouden aan de begroting en is het eerder voorziene extra budget in de begrotingswijziging teruggedraaid. De afhandeling van de bezwaren binnen de wettelijke termijn ligt op schema; ter ondersteuning wordt de digitale bezwarenmodule doorontwikkeld, grotendeels gedekt door herschikking van bestaande budgetten.

Burgerportaal, licenties en aanbesteding beeldmateriaal

Het voorgenomen burgerportaal voor informeel burgercontact hangt samen met de nieuwe belastingapplicatie en schuift daarom door; het budget is voor 2026 grotendeels afgeraamd. De licentievergoeding voor de beeldeninwinning valt door een hogere indexatie structureel hoger uit. Samen met de acht deelnemende gemeenten is de gezamenlijke aanbesteding van het beeldmateriaal voorbereid; de aanbestedingsstrategie en het programma van eisen zijn opgesteld.

Programma Heffen

Aanslagoplegging eerder en vollediger

In het eerste kwartaal zijn 243.214 aanslagregels opgelegd voor een totaalbedrag van € 281,2 miljoen (eerste kwartaal 2025: 234.923 aanslagregels, € 266,0 miljoen). In de eerste kohieren is 99,1% van de aanslagen opgelegd, tegenover 97,3% in 2025 en 94% in 2024.

Dat een groter deel van de aanslagen eerder in het jaar kan worden opgelegd, hangt onder meer samen met het wegwerken van achterstanden uit voorgaande jaren. Hierdoor zijn er minder objecten waarop nog blokkades rusten en kan de aanslagoplegging volledi ger en tijdiger plaatsvinden. Dit draagt bij aan een tijdige ontvangst van belastingopbrengsten door de deelnemers en aan een meer uniforme en tijdige behandeling van belastingplichtigen.

Verstoringen en herstel

Bij de aanslagoplegging deed zich een aantal verstoringen voor die grotendeels buiten onze directe invloedssfeer lagen: niet alle DIFTAR-ledigingen zijn tijdig aangeleverd, taxatieverslagen waren niet direct online beschikbaar en de achterzijde van het aanslagbiljet was aanvankelijk niet gepubliceerd in MijnSabewa. Daarnaast zijn circa 1.500 percelen (ongebouwd, niet-belastingplichtigen) dubbel aangeslagen. Voor alle verstoringen zijn herstelmaatregelen ingezet en inmiddels grotendeels afgerond. Het aantal bezwaren binnen het programma Heffen bleef met 328 beperkt.

Controles en verordeningen

De controle op de toeristenbelasting is uitgevoerd; de controles op de hondenbelasting en de precario- en reclamebelasting staan voor het najaar gepland en passen binnen de begroting. Team Heffen (Aanslagoplegging) werkt daarnaast aan een integrale controle van de belastingverordeningen van de deelnemers, gericht op vereenvoudiging en harmonisatie.

Tarieven Rijksdienst voor Identiteitsgegevens

De Rijksdienst voor Identiteitsgegevens hanteert hogere staffeltarieven voor het bevragen van identiteitsgegevens dan bij het opstellen van de begroting bekend was. Dit leidt tot een structurele kostenstijging die in de begrotingswijziging is verwerkt en in de begroting 2027 wordt meegenomen.

Programma Innen

Betalingsverkeer en digitale selfservice

De betalingen zijn het gehele halfjaar continu bijgewerkt. Inwoners maken goed gebruik van de digitale mogelijkheden om een automatische incasso aan te vragen, te wijzigen of stop te zetten; de laatste twee zijn nieuw sinds dit jaar. De verwerking hiervan vraagt in de huidige applicatie nog veel handwerk; in een nieuwe belastingapplicatie kan dit efficiënter.

Bereikbaarheid front office

Tijdens de piekperiode rond de aanslagoplegging beantwoordde de front office 73% van de 3.364 telefonische oproepen, met een gemiddelde wachttijd van 7 minuten en 27 seconden, een duidelijke verbetering ten opzichte van 2025 (69% beantwoord, gemiddeld 10 minuten en 40 seconden wachttijd), ondanks de tijdelijke personele krapte in het team.

Kwijtschelding: verstoring en herstel
Sinds de automatische toets vooraf eind 2025 doen zich verstoringen voor in de kwijtscheldingsmodule van de belastingapplicatie, veroorzaakt door instellingen van de leverancier. Circa 4.000 automatische aanvragen zijn niet ingelezen en ongeveer 500 burgers waren daardoor aanvankelijk onterecht niet getoetst; daarnaast moeten voor twee via de samenwerking bediende gemeenten 95 uitspraken worden herzien vanwege een foutieve instelling van de rioolheffing. De herstelwerkzaamheden lopen; de betrokken burgers zijn proactief geïnformeerd en de afhandeltermijn is niet in het gedrang gekomen. Dit incident onderstreept het belang van de continuïteits- en kwaliteitsafspraken met de applicatieleverancier.

Invordering
De aanslagoplegperiode is voor de invordering relatief rustig verlopen; de ronde aanmaningen en dwangbevelen in maart heeft niet tot bijzonderheden geleid.

Personele continuïteit
Binnen het team Betalingen & Burgercontact spelen diverse personele opgaven, die los van elkaar staan en om tijdelijke inhuur vragen.
De functie van teammanager is tijdelijk extern ingevuld. De werving voor een vaste teammanager loopt; tot die is afgerond blijft de interim-invulling nodig om de aansturing van het team op peil te houden. Daarnaast zijn enkele medewerkers langdurig ziek. Hun werkzaamheden worden opgevangen door tijdelijke vervangers, zodat inwoners hier in de dienstverlening niets van merken. De re-integratie wordt zorgvuldig begeleid en de vervanging wordt maandelijks tegen het licht gehouden. De maatregelen zijn duurder dan de vaste loonsom; de meerkosten zijn verwerkt in de begrotingswijziging.

Renteopbrengsten
De rentebaten uit schatkistbankieren komen op basis van het eerste halfjaar naar verwachting € 100.000 hoger uit dan begroot. Dit eenmalige voordeel dempt de stijging van de deelnemersbijdragen.

Automatisering en vernieuwing belastingapplicatie

Continuïteit van de belastingapplicatie
De nieuwe belastingapplicatie is niet tijdig beschikbaar gekomen. Omdat de aanslagoplegging en inning voor de deelnemers onder alle omstandigheden door moeten kunnen gaan, is de dienstverlening van de huidige leverancier via een verlenging van de overbruggingsovereenkomst zekergesteld en zijn de daarmee samenhangende inrichtingswerkzaamheden uitgevoerd. In de primaire begroting was uitsluitend rekening gehouden met de licentiekosten van de nieuwe applicatie én met een structurele besparing van circa € 452.000 die met de implementatie zou worden gerealiseerd. Door de vertraging is deze besparing in 2026 niet gerealiseerd.

Project belastingapplicatie en scenariokeuze
Om te voorkomen dat het eigen-regiescenario vóór de bestuurlijke besluitvorming feitelijk niet meer uitvoerbaar zou zijn, zijn noodzakelijke voorbereidings- en ontwikkelactiviteiten tijdelijk voortgezet (circa € 200.000 in 2026). Conform de brief aan de colleges en het algemeen bestuur van 20 april 2026 worden twee vervolgrichtingen onderzocht: eigen regie (zelf bouwen en beheren) en marktbenadering (aanbesteding van een bestaande marktoplossing). De keuze voor het toekomstige automatiseringsscenario is een afzonderlijk besluit: met deze rapportage en de bijbehorende begrotingswijziging wordt daarop niet vooruitgelopen. Na besluitvorming over het voorkeursscenario worden de financiële gevolgen daarvan afzonderlijk aan het bestuur voorgelegd.

Juridisch geschil

Rond de financiële afwikkeling van een juridisch geschil dat verband houdt met de vernieuwing van de belastingapplicatie bestaat nog onzekerheid. Conform het voorzichtigheidsbeginsel zijn de voorzienbare (juridische) kosten in de begrotingswijziging verwerkt; eventuele positieve financiële effecten uit de verdere afwikkeling zijn niet ingerekend.

Digitale basis op orde

In het weekend van 3 en 4 januari is de organisatie succesvol gemigreerd naar een eigen Microsoft 365-omgeving; deze draait inmiddels ruim een half jaar stabiel. Met de eigen tenant is in de nieuwe dienstverleningsovereenkomst met het waterschap een structurele besparing op de automatiseringskosten gerealiseerd (€ 141.100 per jaar); daar staan eenmalige implementatiekosten tegenover (€ 72.500) en doorlopende abonnementen (circa € 32.000 per jaar). Per saldo is de overgang direct voordelig: in 2026 circa € 68.600 en vanaf 2027 structureel circa € 109.000 per jaar op deze beweging. De DigiD-audit is succesvol afgerond en de jaarlijkse audit op de informatieveiligheid is in juni uitgevoerd; de doorontwikkeling richting BIO2 en NIS2 loopt volgens planning. Mede vanuit de verplichtingen van de Europese AI-verordening investeren wij daarnaast in de AI-geletterdheid van onze medewerkers.

Concernbrede projecten en bedrijfsvoering

De concernbrede (staf)projecten worden maandelijks in het MT gevolgd via een stoplichtrapportage en per kwartaal herijkt op prioriteit en capaciteit. Uitgangspunten daarbij: focus boven alles, eigenaarschap is niet vrijblijvend, capaciteit is leidend en continuïteit gaat vóór vernieuwing. Onderstaand de stand van de belangrijkste projecten per medio 2026:

Project	Stand eerste halfjaar 2026	Status
Objectenbeheer BAG-WOZ (vier sterren)	Vier-sterrenbeoordeling toegekend bij het werkbezoek van de Waarderingskamer in april; borging in de reguliere processen loopt.	**Behaald**
Implementatie Microsoft 365	Migratie in januari succesvol uitgevoerd; omgeving draait stabiel; doorontwikkeling loopt.	**Op koers**
Data- en informatieveiligheid	DigiD-audit succesvol afgerond; jaarlijkse audit in juni uitgevoerd; BIO2/NIS2-voorbereiding loopt.	**Op koers**
Visiedocument 2027–2031	Inhoudelijk afgerond; uitwerking en introductie in de organisatie lopen.	**Op koers**
Nieuwe website sabewazeeland.nl	Behoefteonderzoek en inrichtingsonderzoek lopen; communicatiemedewerker per eind februari gestart.	**Op koers**
Medewerkerstevredenheidsonderzoek	Opties verkend; MT heeft in juni tot het vervolg besloten; uitvoering tweede jaarhelft.	**Op koers**
Toetreding Noord-Beveland (per 1-1-2027)	Projectgroep gestart; voorbereidingen lopen; separate besluitvorming over toetreding en implementatiekosten. Mogelijk uitstel.	**Aandacht**
Aanbesteding beeldmateriaal	Gezamenlijk met acht gemeenten; strategie en programma van eisen gereed; planning vraagt aandacht.	**Loopt**
Aanbesteding postverzending	Aanbesteding voor printen en verzenden in voorbereiding; loopt door in de tweede jaarhelft.	**Loopt**
Afbouw externe inhuur	Financieel adviseur per september vast ingevuld; werving teammanager loopt; afbouw blijft aandachtspunt.	**Aandacht**
Huisvesting	Twee opties in de stad Terneuzen zijn in beeld en verkend.	**Loopt**
RI&E en arbeidsomstandigheden	Plan van aanpak vastgesteld; acties worden gefaseerd uitgevoerd.	**Loopt**
Aanbesteding kwijtschelding	On hold tot 2027 vanwege het uitstel van de livegang van de nieuwe belastingapplicatie.	**On hold**
Aanbesteding bankdiensten	On hold tot 2027; in afwachting van advies accountant.	**On hold**
Controller-rol en rechtmatigheid	Controller per 1 januari 2025 gestart; intern controleplan afgerond.	**Afgerond**

Invulling staffuncties

De openstaande vacatures voor de functies van informatieadviseur en financieel adviseur konden niet direct vast worden ingevuld en zijn tijdelijk extern ingevuld; de functie van financieel adviseur is per september structureel ingevuld, inclusief een zorgvuldige overdracht. Voor juridische advisering, onder meer rond aanbestedingen en het geschil over de belastingapplicatie, is gerichte externe expertise ingezet. Per saldo leidt dit tot hogere loonkosten voor de staf, die in de begrotingswijziging zijn verwerkt. Het medewerkertevredenheidsonderzoek en het visiedocument zijn binnen een lager budget uitgevoerd dan geraamd.

Doorontwikkeling P&C-cyclus

Conform de afspraken van de werkgroep Gemeenschappelijke Regelingen van de Zeeuwse gemeenten bestaat het P&C-pakket van Sabewa Zeeland voortaan uit drie afzonderlijke documenten: deze bestuursrapportage, een formele begrotingswijziging en een bestuursvoorstel aan het Algemeen Bestuur. Deze indeling wordt in de komende cycli verder gestandaardiseerd.

Financieel beeld op hoofdlijnen

Ten opzichte van de primaire begroting 2026 wordt een kostenoverschrijding van € 1.990.000 verwacht. De geraamde deelnemersbijdragen stijgen daarmee van € 7.623.000 naar € 9.613.000. In de Bestuurlijke Update van 25 juni 2026 bent u geïnformeerd over een verwachte overschrijding van € 1.711.000; het verschil van circa € 279.000 wordt met name veroorzaakt door de correctie voor niet-compensabele btw en een actualisatie van de project- en automatiseringskosten, deels gecompenseerd door aanvullende besparingen. De begrotingswijziging is als volgt opgebouwd:

Hoofdonderdeel	Bedrag	Karakter
Project belastingapplicatie-gerelateerde kosten (overbrugging, projectinzet, juridisch)	€ 1.514.700	Incidenteel
Overige begrotingsafwijkingen, na verwerking besparingen	€ 169.200	Gemengd
Correctie geraamde onttrekking aan reserves	€ 138.000	Incidenteel
Correctie niet-compensabele btw	€ 168.100	Overwegend incidenteel
Totale begrotingswijziging 2026	**€ 1.990.000**	

De wijziging is overwegend incidenteel van aard; structureel resteert per saldo een beperkt voordeel (met name de lagere DVO-kosten door de eigen Microsoft-omgeving, tegenover tariefstijgingen van leveranciers). Voor de volledige financiële uitwerking, inclusief de mutaties per programma, de verdeling over de deelnemers, de verdeelsleutels en het onderscheid tussen incidentele en structurele gevolgen, wordt verwezen naar de 1e begrotingswijziging 2026.

Ontwikkelingen ten opzichte van de risicoparagraaf begroting 2026

De risicoparagraaf uit de programmabegroting 2026 is opgesteld in het voorjaar van 2025. Onderstaand overzicht bevat de belangrijkste ontwikkelingen ten opzichte van de daarin beschreven risico's:

Risico	Stand bij begroting 2026	Ontwikkeling eerste halfjaar 2026	Actueel effect
Vertraging vernieuwing belastingapplicatie	In de begroting is uitgegaan van implementatie van de nieuwe belastingapplicatie in 2026; alleen de licentiekosten waren geraamd en een structurele besparing van circa € 452.000 was ingerekend.	Het risico is opgetreden: de applicatie is niet tijdig beschikbaar. De overbruggingsovereenkomst met de huidige leverancier is verlengd en noodzakelijke voorbereidings- en ontwikkelactiviteiten zijn voortgezet. De project-gerelateerde gevolgen (€ 1.514.700) zijn in de 1e begrotingswijziging verwerkt; de scenariokeuze volgt separaat.	€ 1.514.700 (verwerkt); besparing schuift op
Juridisch geschil	Niet als afzonderlijk risico voorzien bij het opstellen van de begroting.	Rond de afwikkeling van een geschil dat verband houdt met de vernieuwing van de belastingapplicatie bestaat onzekerheid. De voorzienbare juridische kosten (€ 200.000) zijn verwerkt; positieve effecten zijn conform het voorzichtigheidsbeginsel niet ingerekend.	PM; uitkomst onzeker Mogelijk nog financiële compensatie vanuit een eventuele schikking
Continuïteit en kwaliteit belastingketen	Continuïteit van de keten benoemd als kernprioriteit; afhankelijkheid van de applicatieleverancier onderkend.	Verstoringen opgetreden bij de aanslagoplegging (o.a. dubbele aanslagen ongebouwd) en in de kwijtscheldingsmodule (circa 4.000 niet ingelezen automatische toetsen; 95 te herziene uitspraken), veroorzaakt door instellingen van de leverancier. Herstelmaatregelen zijn ingezet, burgers zijn proactief geïnformeerd en de afhandeltermijnen zijn niet in het gedrang gekomen.	Beheerst; verhoogde alertheid
Weerstandsvermogen	Geraamde onttrekking van € 138.000 aan de bestemmingsreserves als dekking; beperkte post onvoorzien.	Na het negatieve resultaat over 2025 zijn geen reserves meer beschikbaar; de geraamde onttrekking is gecorrigeerd en de post onvoorzien is ingezet. De weerstandscapaciteit is	Weerstandscapaciteit nihil conform AB afspraak

Risico	Stand bij begroting 2026	Ontwikkeling eerste halfjaar 2026	Actueel effect
		daarmee nihil: tegenvallers slaan direct neer in de deelnemersbijdragen.	
Proceskostenvergoedingen (no-cure-no-pay)	Budget geraamd op basis van ervaringscijfers; landelijk stijgende trend onderkend.	De bezwaarinstroom is fors lager dan in 2025 (3.273 objecten, 2,3%; NCNP-aandeel 19% en dalend). Het in Q1 voorziene extra budget is teruggedraaid; de prognose is gehandhaafd. De instroom in de tweede jaarhelft blijft bepalend.	PM; tweede jaarhelft bepalend
Personele continuïteit en arbeidsmarkt	Krappe arbeidsmarkt onderkend; formatie deels via vacatures in te vullen.	Langdurig verzuim en niet direct in te vullen (staf)vacatures leiden tot duurdere externe inhuur bij de staf en het team Betalingen & Burgercontact (samen circa € 233.000). Werving en re-integratie lopen; de afbouw van externe inhuur blijft een aandachtspunt.	€ 233.000 (verwerkt)
Prijs- en tariefontwikkelingen	Reguliere indexatie in de begroting verwerkt.	Gestegen kosten door hogere staffeltarieven en een hogere indexatie van licenties (samen circa € 34.500 structureel, inclusief aanvullende licenties). Deze worden verwerkt in de begroting 2027.	circa € 34.500 structureel

Tot slot. De bestuursrapportage en de daarbij behorende 1e begrotingswijziging 2026 vormen samen met het bestuursvoorstel het P&C-pakket voor uw vergadering. Omdat de deelnemersbijdragen wijzigen, wordt de begrotingswijziging, na voorlopige vaststelling, voor zienswijzen aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten en de algemene vergadering van het waterschap.